

VOERENS BLAEDSJE

België – Belgique

PB 3790

12/3795

Nr. 79 — juli, augustus, september 2023

Heem en Natuur Voeren

Een grenzeloos bocagelandschap

Het weiland boven de jeugdherberg in Sint-Martens-Voeren vormde op 24 mei 2023 het decor voor de plechtige engagementsverklaring van het **Grenzeloos Bocagelandschap**. Daarmee hoopt een grensoverschrijdend 'bondgenootschap' – Voeren, samen met Nederlandse en Waalse buurgemeenten – in het najaar de titel van 'landschapspark' te verwerven. Een jury moet een selectie maken: van zeven kandidaten krijgen er maar drie het begerde label van de Vlaamse regering.

De samenwerking met de buurgemeenten was noodzakelijk, al was het maar omdat één van de criteria was dat de oppervlakte minstens 10.000 ha moest zijn, terwijl Voeren amper de helft van die oppervlakte beslaat. Maar het project schept meteen ook een platform voor samenwerking op diverse vlakken.

Het vaakst aangehaald is de grensoverschrijdende waterproblematiek. De 'waterbom' van 14 juli 2021 was in dat verband een *eye opener*. Water trekt zich immers niks aan van grenzen. Bovendien ligt de oplossing vaak (gedeeltelijk) bij de burens. Dat is zeker het geval voor Moelingen: slechts 5% van het stroomgebied van de Berwijn ligt op Voerens grondgebied. Samenwerking met de Waalse buurgemeenten is dus vereist om de wateroverlast in Moelingen aan te pakken.

Het merkwaardige van dit landschapspark is wel dat het geen eenvormig landschap is. Het is juist een overgangsgebied tussen twee landschappen: het Land van Herve en de Zuid-Limburgse leemstreek. Maar precies die overgang is boeiend omdat er een eeuwenoude samenhang bestaat.

- 646 Een grenzeloos bocagelandschap
- 648 Zuidelijke vogels in Voeren
- 649 Het logo van het Veltmanshuis
- 650 Namen met een verhaal
- 651 Orchideeën en hazelmuizen
- 652 Altenbroek, een bijengebied van bijzondere waarde
- 653 Maïs zaaien onder plastic Wandelingen

Voor € 15,- ben je een jaar lang lid!

Het Voerens Blaedsje is het kwartaalbericht van **Heem en Natuur Voeren**.

Secretariaat: Ingrid Briers, De Plank 85, 3790 Sint-Martens-Voeren
secr@heemennatuurvoeren.be

<https://heemennatuurvoeren.be>
IBAN: BE10 7353 5203 4004 BIC: KREDBEBB

Samenstelling en eindredactie: Rik Palmans, Sint-Pieterstraat 7, 3792 Sint-Pieters-Voeren, rik@heemennatuurvoeren.be

Aan dit Blaedsje werkten mee: Ingrid Briers, Joep Buysen, Chris en Gudrun Coeckelbergh-Poelmans, Jens D'Haeseleer, Jettie de Wal, Julien Geelen, Anne van der Linden, Ferdinand Mertens, Rik Palmans, Rita Plattau, Guido Sweron, Jos Tuerlinckx.

Afgiftekantoor 3790 Voeren, Erkenningsnummer P 303632

Om die te begrijpen moeten we teruggaan tot in de 16de eeuw, bij het ontstaan van het Land van Herve. Daarin speelden zowel ecologische als economische factoren een rol in. Hoewel de zwaardere gronden van de streek rond Herve er minder voor geschikt waren, richtte de landbouw zich daar voordien ook op graanteelt. Logisch, want graan vormde de basis van de voedselvoorziening en laat zich makkelijk bewaren tijdens de wintermaanden. Aardappelen namen die functie pas (gedeeltelijk) over op het einde van de 18de eeuw.

Toen de overheid in de 16de eeuw hogere taksen begon te heffen en de export van graan verbodde, zochten de boeren naar een ander verdienmodel. Dat bleek te liggen in het houden van (melk)vee, gecombineerd met huisnijverheid – meer bepaald kleinschalige productie van textiel (wol) of eenvoudige ijzeren voorwerpen als spijkers. Het eerste concentreerde zich vooral in de nabijheid van Verviers, dat uitgroeide tot een echt textielcentrum; het tweede vond je meer in het westen, waar in het Luikse ruw ijzer en steenkool ter beschikking waren.

Zo kreeg het Land van Herve zijn typisch uiterlijk: met hagen omzoomde weilanden die later ook met hoogstamfruitbomen werden beplant. De melk van de koeien werd verwerkt tot boter en kaas, die in de industriegebieden in de omgeving afnemers vonden. Dus werden steeds meer akkers omgezet in weilanden en breidde het weidelandschap zich verder uit.

Maar ook melkveehouders hebben graan nodig voor hun dagelijks brood. Dat graan importeerden ze voor een groot deel uit het meer naar het noordwesten gelegen leemgebied. De lichtere gronden daar leenden zich beter voor de graanteelt.

De draaischijf in dat systeem was **Aubel**, waar zich een levendige graanmarkt ontwikkelde. Karavaantjes met paarden die elk ongeveer 150 kg graan droegen – de zogenaamde *kinken* – voerden het graan aan langs tal van smalle wegen en paden die tot een heel stuk ten noorden van Maastricht en Heerlen reikten. Aubel was zo belangrijk als graanmarkt dat de prijzen daar (de *mercuriales*) ook die op andere plaatsen bepaalden.

Ook staatkundig is dit gebied lang een eenheid geweest. Het vormde immers de Landen van Overmaas, ontstaan uit de machtsuitbreiding van de hertogen van Brabant sinds het einde van de 13de eeuw: Valkenburg, Rolduc, Dalhem en Limburg.

(Het oude hertogdom Limburg is nu een deel van de provincie Luik en heeft niets te maken met de huidige provincies met die naam.) De godsdienstoorlogen zorgden wel voor een opsplitsing. In het 'Partagetractaat' van 1661 werd officieel vastgelegd welke dorpen Staats (onder Hollands bewind) dan wel Spaans werden. Teuven en Remersdaal maakten destijds deel uit van het hertogdom Limburg; de andere Voerdorpen hoorden bij Dalhem – met uitzondering van Sint-Pieters-Voeren dat onder het gezag van de Duitse Ridderorde stond.

Die opsplitsing stond de graanhandel klaarblijkelijk niet in de weg. Die viel pas stil rond 1840, toen het huidige Nederlands Limburg werd losgemaakt uit de jonge Belgische staat. De nieuwe grens die toen ontstond, reduceerde Aubel van een centrumplaats tot een uithoek. De graanhandel maakte plaats voor een vee- en zuivelmarkt.

Een landschapspark biedt de gelegenheid om dat historische verhaal te vertellen. Graan, textiel en spijkers zullen voor de toekomst ervan geen rol meer spelen. Nu gaat het om het behoud van het waardevolle kleinschalige landschap. Dat is belangrijk zowel voor de eigen bewoners als voor de talrijke toeristen die deze streek ontdekken. Als er één groot etiket op het hele gebied wordt geplakt, zal dat misschien makkelijker de schroom wegnemen om ook eens aan de andere kant van de grens te gaan kijken. En als het tot daadwerkelijke samenwerking leidt, is het helemaal mooi.

Overigens nog dit: bij de eerste ontmoetingen tussen Nederlanders en Belgen bleek de term *bocage* toch niet zo algemeen gekend, zeker niet bij de Nederlanders. Geen wonder: het is een Franse term en de echte *bocage* vind je ook vooral in het zuid-oosten van het geplande landschapspark. Daarom even deze definitie uit Wikipedia: 'een halfopen landschap dat wordt gekenmerkt door een lapjesdeken van kleine onregelmatige percelen die worden afgeschermd door heggen, houtwallen of muurtjes. Door de beplanting en bebouwing heeft dergelijk landschap het karakter van een toneel met coulissen, vandaar de benaming *coulisselandschap*. Tijdens een gang door een coulisselandschap ziet men hierachter landschapselementen verdwijnen en even later weer verschijnen.'

Rik Palmans

De werkgroep die het project voorbereidde, maakte geregeld excursies in het gebied van het geplande landschapspark. Hier zijn ze bij de oude bunker van Knuppelstock, bij Saint-Jean-Sart. Van daar heb je een schitterend uitzicht over het bocagelandschap tussen Aubel en Val-Dieu.

Meer informatie over het Grenzeloos Bocagelandschap vind je op

<http://www.rlhv.be/publicaties>.

Zuidelijke vogels in Voeren

Komt de HOP ook in Voeren broeden?

Uitzonderlijke waarneming van een Hop begin mei 2023. Voor zo ver me bekend betrof dit de tweede waarneming in Voeren de laatste 20 jaar.

De Hop is een mooi gekleurde vogel met een opvallende kuif, gebogen snavel en zwart-witpatroon tijdens de vlucht. Nochtans is hij perfect gecamoufleerd in het landschap en dus toch onopvallend ondanks zijn mooie verschijning. Hij wordt dus gemakkelijk over het hoofd gezien.

Allicht brengt de opwarming van onze klimaatzone meer Hoppen meer noordwaarts vanuit Frankrijk naar onze contereien. Na 50 jaar afwezigheid broedde de Hop al terug in Limburg in 2021, in het Hageven in Neerpelt...

Ook onze landschappen in Voeren, met voldoende nestgelegenheid in de bosranden en boomgaarden en een ruime keuze aan voedsel zoals krekels, sprinkhanen en dergelijke, zijn geschikt voor de Hop. We kijken ernaar uit...

Ook BIJENETERS komen noordelijker

Nog spectaculairder was een groepje van vijf Bijeneters dat op 16 mei 2023 noordwaarts over Voeren vloog. Dit is de tweede waarneming in Voeren ooit. Deze tropische verschijning valt vooral op door zijn opvallende kleuren, omlaag gebogen snavel en lange middelste staartpenne en (indien gekend) zijn typische roep..

Deze Zuid-Europese soort is – zoals de naam zegt – een

liefhebber van bijen, hommels en andere insecten zoals libellen maar ook van (Aziatische) hoornaars; dus voedsel genoeg in onze regio. De laatste jaren is er ook een noordwaartse uitbreiding van het broedgebied (mogelijk door de klimaatwijziging). Ook in Nederland broeden meer dan 10 koppeltjes, vooral in afgravingen en groeves in Limburg en het Duitse grensgebied. Dus de kans wordt groot dat we de Bijeneter nog wel meer gaan zien...

Broedt de KWARTEL nog in Voeren?

Een zeldzame broedvogel in wisselende aantallen in Voeren is de Kwartel. Deze zomervogel komt laat toe uit zijn overwinteringsgebieden. Vanaf mei kan je ze verwachten in vooral graan- en onkruidvelden.

Zo waren er in 2022 rond Remersdaal enkele roep-posten, en dit jaar waren er roep/zangposten (een luid 'kwik-me-dit') in Altenbroek en ook in Berneau. De vogels in Altenbroek bleven allicht maar een week ter plaatse om dan verder te trekken. Nochtans is het gebied ook geschikt om in de hooilanden Kwartels te laten broeden, in die percelen die langer ongemaaid blijven staan. Mogelijks komt de Kwartel nog op andere plaatsen in de gemeente voor, maar blijft hij onopgemerkt: de mannetjes roepen vooral 's avonds en 's nachts en blijven bijna altijd laag in de begroeiing.

Zeldzame KIEKENDIEF

Onze gemeente scoort erg goed wat het voorkomen van roofvogels betreft, er werden al 19 verschillende roofvogelsoorten opgemerkt. De meest waargenomen zijn Buizerd, Torenvalk, Rode Wouw, Sperwer en Havik; deze soorten broeden ook allemaal hier. Maar ook alle vier soorten kiekendieven staan op dat roofvogellijstje. De Blauwe- en Bruine kiekendief worden het meest gezien. De zeldzamere zijn de Steppekiekendief en Grauwe kiekendief (elk al eenmaal waargenomen). En daar kwam een nieuwe melding bij van een mannetje Grauwe Kiekendief op 30 april 2023: op doortrek naar het noorden over Voeren. Een zeldzame verschijning want dit was de tweede waarneming ooit voor Voeren.

Chris en Gudrun Coeckelbergh-Poelmans

Zelf een vogel- of natuurwaarneming te melden?
Wil je de waarneming delen?
Dit kan op <https://waarnemingen.be/> of specifiek voor Voeren op: <https://zuidoostlimburg.waarnemingen.be/gebied/view/23474>

© CCnatuurfotografie
Chris Coeckelbergh

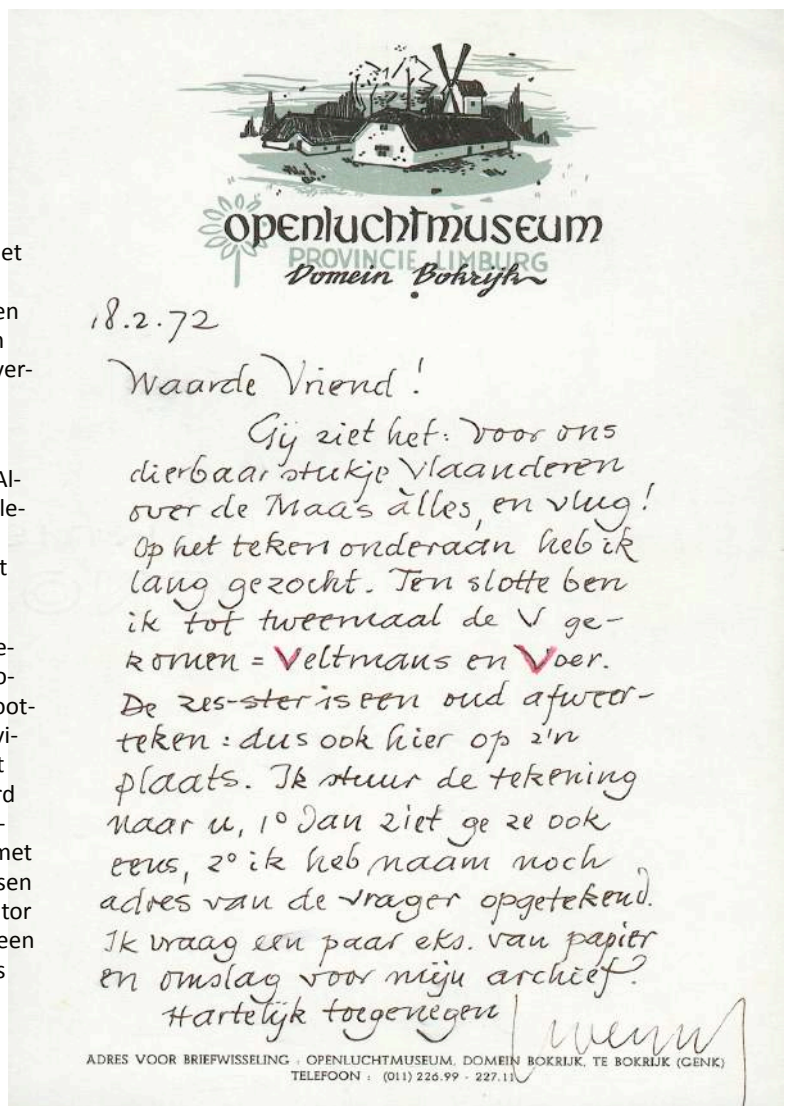

Nadat het Veltmanshuis in 1971 aangekocht was door het Ministerie van Nederlandse Cultuur (minister Frans Van Mechelen), werd er beraadslaagd wat ermee zou moeten gebeuren. Voorlopig zou de toenmalige bewoner, deken Hendriks, er nog blijven wonen tot zijn nieuwe dekenij verderop in Kwinten bewoonbaar zou zijn.

Op 25 november 1971 werd het vruchtgebruik van het voormalige kapittelhuis officieel overgedragen aan het Algemeen Cultureel Komitee van de Voerstreek. Bij die gelegenheid werd de familie Sweron gevraagd in het huis te gaan wonen en Simonne Sweron-Haveneers werd belast met het dagelijkse beheer ervan.

Het was niet meteen duidelijk wat het allemaal zou moeten worden, maar toch werd er gesproken van een regionaal Cultureel Centrum. Zo lang de deken er nog het grootste gedeelte bewoonde, was er weinig ruimte voor activiteiten, maar een soort coördinerende activiteit voor het culturele leven in de zes (afzonderlijke) Voerdorpen werd meteen opgestart. Vermits daar secretariaatscorrespondentie bij hoorde, waren er briefpapier en enveloppes met hoofding nodig, zo vond men. AKKV-voorzitter Jaak Nijssen ging daarvoor te rade bij Jozef Weijns, stichter-conservator van het openluchtmuseum in Bokrijk. Die stuurde hem een voorstel van hoofding, met begeleidend schrijven. Dat is ondertussen een halve eeuw geleden...

Guido Sweron

ADRES VOOR BRIEFWISSELING : OPENLUCHTMUSEUM, DOMEIN BOKRIJK, TE BOKRIJK (GENIK)
TELEFOON : (011) 226.99 - 227.11

Namen met een verhaal

In de populaire T.V.-quiz *Blokken* duikt er regelmatig wel eens een vraag op waar de deelnemers de naam van een dier, plant of paddenstoel dienen te achterhalen. Zowel Ben Crabbé, de presentator met de ergerlijke natuuronvriendelijke uitspraken, als de deelnemers, horen het meestal donderen in Keulen bij dergelijke vragen. Bij Ben Crabbé ontlokt dit dan steevast de bemerking 'Wie vindt het uit!'

Welnu, deze namen worden toegekend door een comité van ervaren mensen, die pas na rijp be raad een nieuwe naam zullen toekennen. Deze naam zal meestal betrekking hebben op een uiterlijk kenmerk of een opvallende eigenschap van betrokken plant of dier, maar ook een toepasselijk verhaal kan aan de basis liggen van een naamtoekenning.

Één van deze verhalen kennen we uit de Griekse mythologie, namelijk het verhaal over de kindertijd van oppergod Zeus. Na zijn geboorte diende moeder Rhea de kleine Zeus te verstoppen voor zijn vader Cronus. Deze zou zijn eigen zoon met huid en haar verslinden mocht hij hem vinden, want er was voorspeld dat hij door één van zijn kinderen van de troon gestoten zou worden. Zo werd Zeus door Gaea, de oermoeder, in veiligheid gebracht en verstopt in een grot op Kreta.

Ter plaatse werd Zeus gevoed met de melk van de geit Amaltheia, en groeide op tot een sterk en machtig krijger, die zijn vader zou kunnen verslaan. Op een dag brak er een hoorn af van de geit Almatheia, die prompt door Zeus gevuld werd met allerlei rijkdommen, maar vooral toch met veel groenten en fruit. Wie deze hoorn in zijn bezit kreeg, zou voortaan alles verkrijgen wat hij of zij ook maar wenste. Een paddenstoel, de hoorn-van-overflowed of doodstrompet (*Craterellus cornucopiodes*) werd vernoemd naar dit verhaal. Deze paddenstoel met korte steel en dun grijzig vlees, is aan de binnenkant grauwbruin en aan de buitenzijde asgrijs. Hij komt voor onder beuk en eik op leembodems. Gedroogd als specerij is deze zwam zeer gewild in de betere keuken, om gerechten en sausen op smaak te brengen. Plaatselijk kan hij in grote groepen voorkomen, en vandaar wordt de link gelegd naar de hoorn van overvoed van Zeus.

Een andere knappe jongeman uit de Griekse mythologie kennen we onder de naam Narcissus. Tijdens zijn ochtendwandelingen kon Narcissus het niet laten om zijn eigen spiegelbeeld te bewonderen in de vijver naast zijn gebruikelijke wandelroute. Het werd zo erg dat hij verliefd werd op de reflectie van zijn eigen beeld in het water. Een onbeantwoorde liefde vanzelfsprekend. Aan het kussen van zijn beeltenis in het water hield hij enkel maar een natte neus over. De jongeling kwijnde weg van verdriet en werd ziek. Hij stierf uiteindelijk van pijn en verdriet aan de oever van de vijver. Sindsdien bloeit er op deze plek een heldergele bloem, de wilde narcis (*Narcissus pseudonarcissus*).

Twee van onze paddenstoelen eren ook vandaag nog de naam van Narcissus, namelijk

Hoorn-van-overflowed — © first-nature.com

de narcisamaniet (*Amanita gemmata*) en de narcisridderzwam (*Tricholoma sulphureum*). Het zijn de kleuren van deze zwammen die bepalend zijn voor hun naamgeving. De narcisamaniet kleurt bleekgeel, met een okerkleurig centrum en bedekt met witte velumplukjes. De kleur van de narcisridderzwam is meer zwavelgeel, vaak met wat olijkleurige tinten.

Ook het judasoor (*Hirneola auricula-judae*) heeft zo zijn verhaal. Judas, apostel van Jezus, zou zich verhangen hebben aan de tak van een vlier, nadat hij zijn meester verraden had voor 30 zilverlingen. De eigenaardige oorvormige zwammen op de takken van dode vlier, herinneren ons nog aan dit tragisch gebeuren. Maar pas op, let steeds op je woorden in de nabijheid van deze zwammen, want de duivel luistert mee met deze oren.

'Vreemd, heel vreemd', zou Ben Crabbé zeggen, maar in dit geval dan ook wel terecht.

Jos Tuerlinckx

Judasoor — © stadstuinieren.nl

Orchideeën en hazelmuizen

Op de foto hierboven: een mooi groepje **soldaatjes**, een orchidee die nog maar enkele jaren geleden in het natuurreservaat Altenbroek was verschenen. Eerst was er één exemplaar, dat zich vorig jaar al had uitgezaaid want een paar meter verder kwamen er nog enkele samen uit de grond. Ik vond het wel vreemd dat in de zomer geen spoor meer te vinden was van het eerste exemplaar. Maar gelukkig waren er al nakomelingen, dus dat zou wel meevallen.

In eerste instantie leek het daar ook op: het groepje nakomelingen was dit jaar al wat groter. Maar toen ik een week na het nemen van de foto nog eens ging kijken, vond ik alleen maar een gat. Klaarblijkelijk was er een orchideeënstroper langsgekomen. Ik vermoed dat hij ook het eerste exemplaar al had uitgegraven.

Of hij veel plezier zal beleven aan zijn diefstal is maar de vraag. Orchideeën zijn bijzonder kieskeurig wat hun groeiomstandigheden betreft. De chemische samenstelling van de bodem luistert heel nauw en bovendien moeten er specifieke schimmels in voorkomen waarmee de orchidee in symbiose leeft.

Wilde planten verzamelen was nochtans iets waarvan we dach-

ten dat het definitief tot het verleden behoorde. Echte natuurliefhebbers stellen zich tevreden met een foto. Als ze inheemse planten in hun tuin willen – wat overigens best een goed idee is – kopen ze die aan bij gespecialiseerde kwekers. Over het algemeen geldt trouwens: laat je tuin zelf uitzoeken welke soorten er zich spontaan kunnen vestigen en beperk je tot het creëren van de juiste groeivoorwaarden. Alleen als je op een wandeling veel planten ziet van een soort die je toch graag zou hebben, kun je daar wat zaad van meenemen en proberen er nieuwe planten mee op te kweken.

Een ander verhaal, waarin naar het standpunt van Natuurpunt werd gevraagd: **de aanleg van een parking bij het spoorwagviaduct in Sint-Martens-Voeren**. Er komen steeds meer toeristen naar de Voerstreek om er te wandelen en ze laten hun auto dan wel eens achter op een plek waar de dorpsinwoners er zich aan storen. Dus nam het gemeentebestuur het initiatief om een braakliggend terrein, eigendom van Infrabel, in te richten als parkeerplaats.

Maar iemand ontdekte dat er voor dit terrein een beheerovereenkomst was met Natuurpunt, die weliswaar in de loop van dit jaar zou aflopen. Specifiek bleek het te gaan om een initiatief dat Goedele Verbeylen enkele jaren geleden had genomen om de populatie hazelmuizen die ten oosten van het viaduct leeft, uitbreidingskansen te geven. In de praktijk betekende het onder meer: de aanplant van struiken aan de zuidkant van het viaduct, zodat de diertjes konden migreren naar de westerkant. De ingreep bleek inderdaad een succes: ze komen nu ook daar voor.

Toch heeft Natuurpunt zich niet gemengd in de discussie pro of contra de parkeerplaats. Zoals ze nu gepland is, lijkt ze geen bedreiging voor de hazelmuizen. Die moeten het wel met een klein stukje minder habitat stellen: een stukje van het terrein was al overwoekerd met bramen – precies het soort natuur dat hazelmuizen toch wel op prijs stellen. Maar het belangrijkste is dat het struweel dat een ecologische brug onder het viaduct vormt, behouden blijft.

De gemeente koos ook voor een kiezelondergrond op de parkeerplaats, zodat de grond waterdoorlatend blijft. Als de afwerking nu ook nog met natuurlijk groen als een haag gebeurt, lijkt het geheel ons een compromis waar we mee kunnen leven.

Rik Palmans

© Hugo Willockx (Natuurpunt)

Altenbroek — een bijengebied van bijzondere waarde

Recent bezocht de bijen- en wespengroep van Natuurpunt, **Aculea**, enkele keren het gebied Altenbroek. Buiten een initiële inventarisatie in 2011 en 2019 was immers maar weinig bekend van wilde bijen in het gebied. In 2022 en 2023 werden dus enkele bezoeken verricht, waaronder een officiële excursie op zondag 11 juni 2023.

In totaal werden in het gebied voorlopig 123 bijensoorten waargenomen. Hiermee is het gebied een gemiddeld goed (maar nog niet uitstekend) onderzocht gebied. Wél bijzonder is de kwaliteit van de waargenomen soorten. Altenbroek herbergt heel wat soorten die in Vlaanderen nergens anders waargenomen kunnen worden. Bijzonder is ook de combinatie van enkele zeldzame soorten en hun nog zeldzamere koekoeksbij. Bij koekoeksbijen leggen de vrouwtjes hun eitjes in de nesten van zogenaamde gastheersoorten. Ze verzamelen zelf dus geen stuifmeel voor hun nageslacht.

Combinaties van straffe soorten zijn onder meer: Waaiergroefbij en koekoeksbij Kortsnuitbloedbij, Zwarte sachembij en koekoeksbij Witte rouwbij en Zuidelijke langhoornbij en koekoeksbij Grote wespbij. Geen enkel Natuurpuntgebied in Vlaanderen herbergt dezelfde combinatie van zeldzame soorten. Ook de Groene zandbij, de Gele wespbij en de Dwerggroefbij behoren tot het lijstje van extreem zeldzame soorten. Bij een analyse naar het voorkomen van (zeldzame) wilde bijen binnen de gebieden in beheer bij Natuurpunt steekt Altenbroek nu al met kop en schouders boven alle andere gebieden uit. Altenbroek is dus een natuurgebied van bijzondere waarde! In de nabije toekomst worden wellicht enkele zogenaamde 'bijenreservaten' aangeduid en de kans is dan ook groot dat Altenbroek dit lijstje zal halen.

Gewone klokjeszandbij

Wat het gebied zo bijzonder maakt is onder meer het reliëf, de kalkrijke bodem en de aanwezigheid van bloemrijke graslanden. De meest bijzondere graslandtypes (met onder meer Duifkruid, Grote centaurie en tal van orchideeën) blijken, voorlopig althans, niet zo'n hoge waarde te hebben voor bijen. Mesofiele (= matig voedselrijke) hooilanden met grote partijen Rode klaver, Gewone rolklaver, Rapunzelklokje, Knoopkruid en Beemdkroon zijn dan weer echte bijenmagneten. Soorten als Zuidelijke langhoornbij, Donkere klokjeszandbij en Knautiabis zijn dan ook volledig afhankelijk van deze plantensoorten.

Maar ook de vele zuidhellingen creëren een bijzondere omgeving. Zo'n 80% van de bijensoorten nestelt immers ondergronds in zelf gegraven gangen. Bijen zijn daarnaast echte zonnekloppers. Open plekkjes in de bodem met een warm microklimaat zorgen dus voor nestplaatsen van Dwerggroefbij, Zwarte sachembij, Glimmende dwergzandbij en de vele Vierbandgroefbijen (die elders in Vlaanderen toch nog een stuk zeldzamer zijn).

Ook de komende jaren zullen vrijwilligers van Aculea de Voerense regio nog regelmatig bezoeken. Zo kunnen we verder deze bijzondere parel in kaart brengen. Eventueel bijkomend beheeradvies wordt ook aan de lokale beheerders bezorgd.

Wil je zelf eens met Aculea op stap? Bekijk dan zeker de activiteitenkalender op www.aculea.be.

Jens D'Haeseleer

Foto's: Kurt Geeraerts (op waarnemingen.be)

Heggerankbij

Maïs zaaien onder plastic

Wie onlangs nog naar Aubel ging heeft het vast wel opgemerkt. Hectaren vol met banen plastic. Waar dient dat voor, vroegen we ons af. Aardbeien? Dan zouden het er wel erg veel zijn, hoe krijgen ze die massa dan ooit geoogst en verkocht? Totdat er jonge maïsplantjes door de plastic heen tevoorschijn kwamen en het mysterie oplosten. Nu blijkt het niks nieuws te zijn, op internet lees ik dat er al 12 jaar geleden over geschreven werd. Van een paar jonge boeren vernam ik dat het gedaan wordt om de maïs eerder aan het kiemen te krijgen, zodat het langer de kans krijgt om te groeien en massa te produceren. Tegelijk met het zaaien wordt ook al meststof toegevoegd. Zo moet dat dan een voordeel opleveren ten opzichte van de investering die zo tussen de 500 en 600 euro per ha ligt.

Joep Buysen

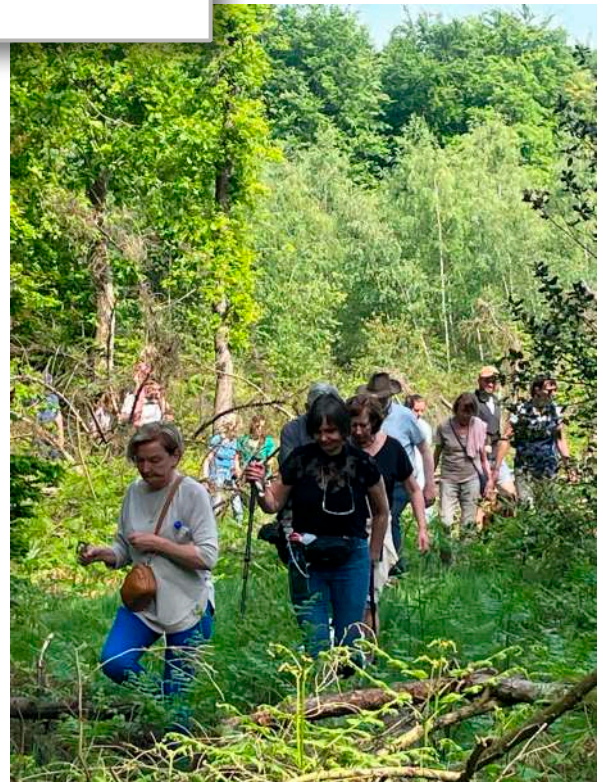
Helaas geen *stokpaardje van...* deze keer, waarin journaliste en herboriste Anne van der Linden mensen interviewt die een bijzondere, speciale, opmerkelijke of juist een minder in het oog springende hobby of passie hebben. Ben je lid van Heem en Natuur Voeren en/of Natuurpunt en wil je jouw stokpaardje eens delen in 't Blaedsje, meld je dan aan via anne@heemennatuurvoeren.be.

De derde zondag van mei was een uitgelezen moment voor een boeiende wandeling die rondom het **Veursbos** liep. Het is immers een bosreservaat dat niet toegankelijk is. Voor de bezichtiging van het monumentje van het Canadese bemanningslid van een neergestorte Britse bommenwerper eind 1943 mochten we wel uitzonderlijk even het bos in.

Dat bood tevens de gelegenheid om uitleg te geven over de verschillende bostypes en de oude gemarkeerde grens tussen het vroegere eigendom van de gemeenten Teuven en Sint-Martens-Voeren. Ook kregen we zicht op typische vertegenwoordigers van het continentale klimaat: witte veldbies, hulst, trosvlies, lievrouwwebedstro. Onderaan het Veursbos smulden we dan weer van heel andere planten: talloze purperorchissen, heekkruid, morgenster, hokjespeul.

Ook de spoorwegtunnel uit de Eerste Wereldoorlog die onder het bos door loopt kreeg de nodige aandacht. Na afloop genoten we nog van de gezellige naklets op het terras *Bij Jetteke*.

Joep Buysen

Wandelingen in Teuven en 's-Gravenvoeren

De toponiemenwandeling die we indertijd in Sint-Pieters-Voeren maakten was een groot succes. Dus willen we nu ook iets dergelijks doen in **Teuven**, en wel op **vrijdagavond 7 juli 2023**. **We vertrekken om 19:00 aan de kerk.**

Een tweede wandeling zal begin augustus plaatsvinden, in 's-Gravenvoeren. Maar omdat er nog niet vaststaat wie die zal gidsen, moeten we nog even wachten met het vastleggen van een exacte datum. De uitnodigingen daarvoor zullen dus via e-mail gebeuren.